

LISSABON

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen.

Dank bij voorbaat. Ons adres:

trotter

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
e-mail: trotter@lannoo.be

Uitgeverij Terra Lannoo
Papiermolen 14-24
NL - 3994 DK Houten

vertaling Mireille Peeters, Imago Mediabuilders

ontwerp Studio Lannoo

opmaak Imago Mediabuilders, Amersfoort

omslagfoto Thinkstock / Getty Images

oorspronkelijke titel Le Routard – Portugal

oorspronkelijke uitgever Hachette, Paris

directeur Philippe Gloaguen

stichters Philippe Gloaguen en Michel Duval

hoofdredacteur Pierre Josse

adjunctredacteurs Benoît Lucchini en Amanda Keravel

redacteurs Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, Carole Bordes, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Gavin's Clemente-Ruiz, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Cartografie Hachette Tourisme

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen), Nederlandse tekst Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2015

www.lannoo.com

D/2015/45/83 – ISBN 978 94 014 2317 5 – NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Triomfboog aan de rua Augusta

Veelgestelde vragen

- **Wat is de beste periode om naar Lissabon te reizen?**

Het klimaat in Lissabon is gedurende het hele jaar aangenaam (behalve misschien in putje winter!). De beste periode blijft echter de lente en het begin van de herfst.

- **Kun je je gemakkelijk verplaatsen in de stad?**

Bus, tram, metro, lift, kabelbaan, taxi... Alle middelen worden aangewend om jouw verplaatsingen zo gemakkelijk mogelijk te maken. De auto kun je daarentegen echt wel vergeten!

- **Hoe maak je je verstaanbaar in Lissabon?**

Als je een mondje Frans spreekt, is er geen probleem, want deze taal wordt begrepen en gesproken door de bemiddelde Portugezen en de 40-plussers. Het Engels wordt nu op school als eerste vreemde taal aangeleerd en is ingeburgerd bij de jonge Portugezen.

- **Is het leven duur in Lissabon?**

Over het algemeen liggen de kosten voor levensonderhoud op hetzelfde niveau als bij ons. Wat betreft het verblijf, zijn er wel vaak aanbiedingen. Maaltijden en openbaar vervoer zijn ontegenzeggelijk goedkoper. Brandstof kost daarentegen meer.

- **Worden betaalkaarten overal aanvaard?**

Je kunt er op steeds meer plaatsen mee terecht, behalve dan in de kleinere pensions en restaurants.

- **Krijg je van de fado steevast tranen in de ogen?**

Meer dan ooit! De legendarische fadista Amália Rodrigues is niet meer, maar er staan tientallen jonge zangeressen te trappelen om in haar voetsporen te treden, zoals Mariza, Mísia of Cristina Branco.

Wat je zeker niet mag missen

- **Proef de cataplana**, een heerlijk geurend visgerecht en culinaire erfenis van de Moren. Blz. 45
- **Neem een ontbijt** aan de bar in een van de talrijke cafés en geniet van de sfeer als de bewoners van Lissabon zich hier 's ochtends verdringen... Blz. 56
- **Pauzeer in het park São Pedro de Alcântara in de Bairro Alto in Lissabon en bewonder het uitzicht** op de daken van de Baxia-wijk en het kasteel São Jorge op de heuvel aan de andere kant. Blz. 94
- Verwen jezelf met een, twee of drie gerechten van de chefs in de oude **Mercado da Ribeira**. Je eet er voor een appel en een ei... Blz. 73
- **Dwaal rond in de Estufa Fria**, een ware oase midden in de stad Lissabon. Blz. 151
- **Koop een nog warme, met kaneel bestoven pasteis de nata** in de befaamde en historische banketbakkerij Antiga Confeitaria van Belém, net buiten Lissabon. Blz. 57
- Maak in Lissabon een **retourtje Alfama-Jardim da Estrela met de mythische tram 28** en ga met elke hellende graad terug in de tijd. Blz. 117

Het Monumento das Descobertas heeft de vorm van een schip.

Praktische info

i

AANKOMST EN VERTREK

Met de auto

Voor het uitstippelen van een reisroute naar Lissabon kun je gebruikmaken van volgende routeplanners:

- ANWB: **anwb.nl**
- Michelin: **viamichelin.com**
- Touring: **touring.be**
- VAB: **vab.be**

Met de trein

Voor prijzen en uurregelingen van treinen kun je terecht in de grotere stations, bij de reis-agent en op volgende websites:

- Belgische Spoorwegen:
b-europe.com
- Nederlandse Spoorwegen:
ns.nl
- Portugese spoorwegen: **cp.pt**

Met de bus

Eurolines legt bussen in vanuit België en Nederland naar Lissabon:

- vanuit België: *Eurolines Call Centre*, ☎ (02) 274 13 50 en **eurolines.be**
- Nederland: *Eurolines Call Centre*, ☎ (088) 0761 700 en **eurolines.nl**

Busverbindingen in Portugal:

- Rede Expressos:
rede-expressos.pt
- Internorte en Intercentro:
internorte.pt

Met het vliegtuig

Informatie over uurregelingen en prijzen vind je bij de reis-agent, de luchtvaartmaatschappijen en ticketshops.

Websites van luchtvaartmaatschappijen:

- KLM: **klm.com**
- Brussels Airlines:
brusselsairlines.com
- TAP Air Portugal: **flytap.com**
- Ryanair: **ryanair.com**
- Transavia: **transavia.com**
- EasyJet: **easyjet.com**
- Vueling: **vueling.com**

**INTERNACIONAL DESIGN
HOTEL (plattegrond centrum
J8, 24), rua da Betesga 3**

☎ 21 324 09 90

@ book@idesignhotel.com

W idesignhotel.com

♿ Tweepersoonskamer € 133-300, afhankelijk van de grootte en het seizoen. Wifi (receptie).

Je kunt kiezen uit verschillende sferen: urban, zen, tribal, pop, en elk heeft zijn eigen inrichting, geluid en geur. Strakke lijnen, afwisselend materiaalgebruik en van alle comfort voorzien (airco, tv,

espressomachine ...). Enkele kamers (met dubbel glas) hebben een mooi uitzicht op het plaça da Figueira.

**Bairro Alto, Chiado
en Cais do Sodré**

**HOTEL ALEGRIA
(plattegrond centrum I7, 32)**

praça da Alegria 12

☎ 21 322 06 70

@ mail@alegrianet.com

W alegrianet.com

♿ Reserveren vereist. Tweepersoonskamer € 38-118,

afhankelijk van het comfort en het seizoen. Ontbijt € 5,50. Betaalkaarten geaccepteerd. Internet, wifi. Dit leuke adres ligt in een vrij rustig deel van het historische centrum en wordt gerund door een sympathiek Frans koppel, Karine en Olivier. Eersteklas hoteldiensten. De kamers zijn allemaal verschillend. Oude parketvloer, veel licht en gezellig (vraag aan Olivier of hij je vertelt over het herontdekte aardewerk). Overal tv en airco. Wij vielen voor de kamers met openslaande deuren en dubbele beglazing (deze zijn ook iets ruimer) aan de kant van het plein (geen lawaaihinder!). Links van de receptie tref je een mooie, kleine eetzaal aan met haardvuur. Hier kun je ontbijten. Onze favoriet!

 HOUSE4 BAIRRO ALTO
(plattegrond centrum I8, 69)

travessa de São Pedro 9R/C

 21 343 03 45

 house4lisboa@gmail.com

 house4ba.com

Tweepersoonskamer € 95-120,
afhankelijk van het seizoen en

de sfeer. Ontbijt inbegrepen. Wifi. Grafisch ontwerpers, designers en fotografen hebben hier gezamenlijk hun ideaal verwezenlijkt. En hoe! Slechts vier kamers. Sommige met hier en daar vintage meubilair dat perfect wordt gecombineerd met een moderne en ludieke inrichting. Andere zijn overgeleverd aan een spel van fluorescerende en altijd veranderende kleuren. In deze omgeving moet je in extase raken! Comfortabel, zonder tv, maar wel met een kleine zitkamer om naar je favoriete dvd te kijken of van een heerlijk drankje te nippen. Vriendelijke ontvangst.

 LX BOUTIQUE HOTEL
(plattegrond centrum I10, 59)
rua Alecrim 12

 21 347 43 94

 book@lxboutiquehotel.com

 lxboutiquehotel.com/fr
Tweepersoonskamer € 90-300

(online aanbiedingen). Ontbijt € 10-15. Internet, wifi. Gezellig hotel met een zestigtal kamers. Overal oude foto's en behang

Lekker gebak eten

☒ CONFEITARIA NACIONAL

(plattegrond centrum J8, 198)

praça da Figueira 18B ☎ 21 342 44 70

@ info@confeitarianacional.com

W confeitarianacional.com

Dag. geopend 8.00-20.00 u. Maaltijd € 16-22 (drank niet inbegrepen). Betaalkaarten geaccepteerd. Rookvrij. Ideaal voor een gezellige ontmoeting met vrienden. Vraag om de torradas: dikke sneden geroosterd witbrood, besmeerd met gezouten boter. Deze worden rond 16.00 u gegeten, met een kop warme chocolademelk of thee erbij. Je kunt er ook lunchen (zelfbediening).

☒ CASA CHINESA

(plattegrond centrum J8, 192)

rua Aurea 278 ☎ 21 342 36 80

Geopend ma.-za. 7.00-20.00 u. Sinds 1866 schenkt deze banketbakkerij de beste koffie uit Afrika en Brazilië. Je kunt hem gloeiend heet drinken aan de bar of de bonen per kilo kopen. Hier geniet je van een cariocakoffie met – wat dacht je? – een bolo de mel da Madeira ... Je kunt er ook ontbijten en voor de lunch zijn er lekkere verse snacks.

👤 DOCE REAL

(plattegrond centrum H8, 195)

rua Dom Pedro V 121

*Geopend ma.-vr. 7.00-19.00 u, za. 8.00-13.00 u. Piepklein, maar groots adres. De hele dag door kun je lauwe *pastéis de nata* en warme cakejes krijgen. Ook tussendoortjes om mee te nemen voor een picknick in de tuin van het nabijge Principe Real.*

Portugese lekkernij, *pastéis de nata*

PASTELARIA COIMBRA

(plattegrond centrum H6, 191)

rua Alexandre Herculano 29

Vaste klanten, alle generaties door elkaar, haasten zich voor of na het werk om de heerlijk uitziende en in de mond smeltende gebakjes of hartige snacks van het huis te verorberen. In het gezelschap van een goed kopje koffie.

ANTIGA CONFEITARIA DE BELÉM

(plattegrond Belém, 197)

rua de Belém 84-92 21 363 74 23

 pasteisdebelem@pasteisdebelem.pt

*Recht voor het klooster. Dag. geopend tot 23.00 u (zo. tot 22.00 u). Al sinds 1837 beroemd om de specialiteit van het huis: de *pastéis de nata* of *pastéis de Belém*, een soort ronde custardvlaaitjes in een jasje van bladerdeeg en bepoederd met kaneel en suiker. Je kunt hier ook ontbijten (stelt niet veel voor).*

A low-angle photograph of the Elevador de Santa Justa in Lisbon, Portugal. The tower is a white-painted cast-iron structure with multiple levels of Gothic arches and decorative tracery. It stands between narrow city streets with traditional buildings. The sky is clear blue.

Elevador de Santa Justa,
een neogotisch meesterwerk

Bairro Alto, Chiado en Cais do Sodré

In het hart van de oude stad is de Bairro Alto een van de interessantste wijken. In de ochtend is het er loom en slaperig, na de middag ontwaakt in de straatjes een vredige dorps sfeer waarin de dwalende wandelaar met wat geluk, als de deuren openstaan, talrijke originele winkeltjes ontdekt. Maar wanneer de nacht valt, wordt dit dorpje pas echt wakker en ontvouwt zich hier een ruime keuze aan trendy bars en restaurants die vaak een kortstondig bestaan zijn beschoren.

Op 25 augustus 1988 stond het hart van Lissabon in lichterslaai: er was een brand uitgebroken in het grootwarenhuis *Grandela*, dicht bij het Rossio, en het vuur verspreidde zich razendsnel. De rua do Carmo, de rua Nova do Almada, de rua Assunção en de rua do Crucifixo werden het hardst getroffen. Voor de reconstructie van deze historische wijk heeft architect Alvaro Siza Vieira de stijl met de charme van de jaren 1930 weten te behouden. Tegenwoordig geven chique winkels en luxe huizen de toon aan.

In de wijken Carmo en Chiado

START MET EEN RITJE IN DE ELEVADOR DE SANTA JUSTA

(plattegrond centrum J8-9, 342)

Zie 'Vervoer' onder 'Praktische info'. Bovenin het gebouw kun je, behalve de machinerie, ook de heuvel met het Castelo en Baixa zien. Bij voorkeur 's ochtends te bezoeken, dan is het minder druk.

Torre de Belém, symbool van het maritieme Portugal

Belém en Ajuda

De naam Belém ligt goed in het oor! Het Portugese woord betekent Bethlehem. Hier vertrok Vasco da Gama op 8 juli 1497 op ontdekkingsreis. Hij ontdekte Indië en vond zo de weg naar China en Japan. De opwinding over de grote ontdekkingen werd vastgelegd in talrijke indrukwekkende monumenten, waaronder het mooiste van heel Lissabon, namelijk het Jerónimosklooster. In het midden van de wijk dook in 1992 het enorme cultureel centrum van Belém (CCB) op, dat meer leven in de brouwerij probeert te brengen met aantrekkelijke evenementen. Hierin is ook het museu Colecção Berardo ondergebracht: het fantastische museum voor moderne en hedendaagse kunst langs de Taag.

Ajuda ligt op een van de zeven heuvels van Lissabon, tussen het parque de Monsanto en de Taag, de ponte 25 de Abril en Belém. Het is misschien wel een van de meest authentieke volkswijken van Lissabon. Er zijn in de stad nog een paar *pátios* overgebleven, maar die in Ajuda zijn het minst aangetast door de verstedelijking. *Pátios* waren oorspronkelijk een soort kleine buurtjes die ontstonden in de tweede helft van de 19de eeuw toen veel arbeiders, ambachtslui en andere armoedzaaiers naar de stad kwamen op zoek naar een beter leven.

Hoe kom je er?

De tram is de beste manier om naar Belém te gaan.

- **Met de auto:** niet echt handig.
- **Met de bus:** nummer 43 of 28. Bus 227 vanaf het museu de Arte antiga.
- **Met de tram:** nummer 15, vertrekt aan het praça de Figueira. De rit duurt 20 min. We raden je aan om aan de vertrekplaats op

te stappen, dan heb je nog een zitplaats en vermijd je ook elk contact met zakkenrollers.

- **Met de trein:** van Cais do Sodré. Reken op € 1,50.

Nuttige adressen

i Ask me Lisboa Belém (plattegrond Belém): praça do Império ☎ 21 365 84 35 **W** askmelisboa.com/en/content/belem. *Kleine kiosk tegenover het mosteiro dos Jerónimos (voetpad aan de overzijde. Geopend ma.-za. 10.00-13.00 u en 14.00-18.00 u. Toeristische informatie over Belém.*

■ Politie Belém (plattegrond, 8): praça Afonso de Albuquerque ☎ 21 361 96 26. *Recht voor het presidentieel paleis. Dag en nacht geopend. Zij helpen je als je het slachtoffer bent geworden van zakkenrollers.*

✉ Postkantoor: vlak bij het politiekantoor. Er staat buiten een postzegelautomaat.

In Belém

✂ Loop even door het eerste steegje links als je van het Jerónimos-klooster komt, de **beco do Chão Salgado** (gezoutengrondsteeg). Eigenlijk valt er niets te zien, behalve een zuil die niets herdenkt. Het is de enige herinnering aan een geluigideerde rivaal van de markies van Pombal, die toen nog geen markies was, maar wel ambities koesterde in die richting. Je bevindt je nu op het domein van een van de oudste adellijke families van Portugal, die betrokken was bij een mislukte aanslag op koning Jozef I. In opdracht van een zekere minister Carvalho werd de familie gestraft: hun woning werd gesloopt, de grond werd met zout bedekt en de familieleden zelf werden in het openbaar geëxecuteerd. Koningen vergeten een dergelijk dienstbetoon niet snel en de minister werd een paar jaar later tot markies van Pombal gebombardeerd ...

Belém, aan de kant van de stad

MOSTEIRO DOS JERÓNIMOS

(Jerónimusklooster; plattegrond Belém, 372)

praça do Império, 21 362 00 34

 mosteirojeronimos.pt

Geopend okt.-mei di.-zo. 10.00-17.30 u; mei-sept. 10.00-18.30 u. Openingstijden kerk: okt.-april di.-zo. 10.00-17.00 u, mei-sept. di.-zo. 10.00-18.00 u. Gesloten op 1 jan., paasmaandag, 1 mei en 25 dec. Laatste toegang 30 min voor sluitingstijd. Toegangsprijs: € 10; kortingen mogelijk. Gratis met de Lisboa Card, voor jongeren tot 14 jaar en voor iedereen op zo. (gelieve stil te zijn tijdens de mis, tussen 11.45-13.15 u). Combinatiekaartje voor het klooster en de Belémstoren en/of het Museo Nacional de Arqueologica: € 12. Andere combinatie met Torre de Belém en Museo Nacional de Arqueologia: € 16; of ook nog Mosteiro dos Jerónimos + Torre de Belém + Museo Nacional de Arqueologia + Museu de Arte Popular + Museu

Mosteiro dos Jerónimos,
Unesco-werelderfgoed